

BRONNEN

We gaan die kant op...

In de afgelopen maanden verschenen er een paar interessante boeken over leiderschap. Er zijn hele bibliotheken volgeschreven met dit soort boeken, maar deze keer hebben we een mooie combinatie van twee boeken over de theorie en twee boeken van voormalige ceo's die hun ervaringen op schrift stelden. Voor deze ene keer in *Accountant* een heuse leiderschapsspecial dus.

En we beginnen met de bekendste naam: Jeroen van der Veer. De voormalig ceo van Shell en daarna onder andere president-commissaris bij ING en Philips. Hij stond vaak genoeg in het brandpunt van de belangstelling en kreeg - zeker in zijn rol als commissaris - een beetje het imago van het 'vleesgeworden *old boys network*'. *Lessen in leiderschap* is de 'bescheiden' ondertitel en volgens de achterkaft "een *must-read* voor leiders in de dop". Grote woorden en niet helemaal onterecht, want Van der Veer heeft wel een en ander meegemaakt natuurlijk. Zoals onderhandelingen met Rusland over een groot gasproject, crisiscommunicatie rond de salarisverhoging van ING-topman Hamers (in Van der Veers woorden "goed plan, slecht gecommuniceerd") etc.

Al snel wordt in het boek duidelijk dat Van der Veer van duidelijkheid houdt; geen ingewikkelde *company slogans*, focus op de business zelf; er moeten immers centjes worden verdiend. Dit uit zich ook in zijn schrijfstijl, *to-the-point* en direct. En op meer dan één plek in het boek komen we een uitspraak tegen die best wel typisch is voor hem: "Please update your cv."

Verder komen we speciale aandacht tegen voor 'cultuur en gedrag', 'omgaan met de media' en zo wordt het hele veld van een ceo wel bestreken. Of het boek echt lessen in leiderschap bevat mag de lezer zelf uitmaken; in elk geval leren we Van der Veer in dit boek kennen zoals zijn reputatie ook al is: kort, krachtig en zakelijk.

Kok

Dan is boek nummer twee toch heel wat makkelijker in de omgang. Geschreven door de Belgische journalist Filip Michiels over de Nederlandse topman Bessel Kok, die in Nederland echter knap onbekend is. Zijn carrière speelde zich namelijk vooral in België af, als ceo van Swift (faciliteren van internationale betalingen) en later van telecombedrijf Belgacom. Momenteel is hij nog betrokken bij de professionele wielploeg van Quickstep en met topschaken heeft hij ook wat. Dat klinkt al heel anders dan Van der Veer en de schrijfstijl van het boek over Kok is ook radicaal anders; de leuke en smeulige details spatten van de pagina's. Zoals bijvoorbeeld het verhaal over Sonia, een stripteasedanseres die door Kok werd meegenomen uit een nachtclub om de opening van het Swift schaaktoernooi op te vrolijken en met haar perfect Engels Koks zakenpartners - die haar 'echte' beroep niet kenden - uit haar hand liet eten. Het hele verhaal kwam later in de pers, de poppen gingen dansen en Kok heeft een speciale *board meeting* over dit voorval overleefd. Ziet u Jeroen van der Veer dit doen?

Verschillend

Zowel in schrijfstijl, levenswandel en persoonlijke ontboezemingen twee totaal verschillende boeken, maar beide gelukkig wel met de nodige toegevoegde waarde. De ratio zegt dat bij Van der Veer wat meer zakelijke inhoud te halen is voor de leiders in spe. Maar als we leiderschap ook definiëren in termen van *human interest*, dan wint Kok weer met grote voorsprong.

Stippen we kort boeken nummer drie en vier nog even aan. Hele andere kost. Zo behandelt Joost Kampen de theorie en wetenschappelijke inzichten van destructief leiderschap. Qua schrijfwijze en inhoud wat zwaarder.

Bijzonder actueel is 'Het waait niet vanzelf over'. Een boek over leiderschap in een bepaalde context; praktische tips hoe te handelen bij ongewenst gedrag.

Beschrijvingen wat ongewenst gedrag is, hoe het te herkennen en wat er met daadkrachtig leiderschap tegen te doen is. Bijzonder nuttig dus en speciale aandacht voor de epiloog van dit boek; de smoezenlijst & weerleggingen.

Jeroen van der Veer: Van A naar B - lessen in leiderschap. Prometheus 2023, ISBN 978 90 446 5063 1

Filip Michiels: Chaos en charisma - het succesverhaal van Bessel Kok. Ertberg 2022. ISBN 978 94 64369 65 6

Joost Kampen: Destructief leiderschap - theorie en praktijk van leiders in verwaarloosde organisaties. Boom 2023. ISBN 9789024451715

Natasja van Schaik: Het waait niet vanzelf over - handvatten voor daadkrachtig leidinggeven bij ongewenst gedrag. Boom 2023. ISBN 9789024450794

Van winst naar waarde

Frank Peters is geen onbekende in de kolommen van deze rubriek. Eerder is in 2021 een korte recensie gepubliceerd van een boek over ethisch leiderschap 'Het goede doen als niemand kijkt'. Vrijelijk geredeneerd ligt dit boek wel een beetje in het verlengde daarvan.

Goed leiderschap vandaag de dag betekent onder andere de nodige aandacht voor duurzaamheid.

En dat - in een brede context - is het onderwerp van deze publicatie. Als u als accountant de actualiteit goed volgt, bent u ondertussen waarschijnlijk wel bekend met de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vanuit de EU. Enkele jaren geleden bekend als 'niet-financiële informatie' spreken we momenteel over *reporting on environment, social en governance* (ESG). In dit krachtenveld kunnen bedrijven niet solo opereren, maar is een stevige en inhoudelijke dialoog met alle stakeholders een vereiste.

Peters beschrijft deze ontwikkeling van stakeholderkapitalisme en geeft handvatten om stakeholders bij de bedrijfsvoering te betrekken. Mooi gezegd 'stakeholder engagement op de lange termijn', daarnaar zijn we op zoek.

Frank Peters: Van winst naar waarde - door stakeholder engagement naar langetermijnwaardcreatie.

Boom 2022. ISBN 97890244507322022, ISBN 9789461265210

ELLY'S BOEKBLOG

De consultancy: een existentiële bedreiging

Consultants zijn onbetrouwbare graaiers, stelt econome Mariana Mazzucato in haar nieuwste boek 'De consultancy industrie'. Oh?

Mazzucato laat zien hoe de 'consultocracy' de macht bij de overheid én het bedrijfsleven in handen heeft en waar egoïsme en kortetermijndenken overheersen. Daardoor zijn de nieuwe 'klimaatconsultants' een existentiële bedreiging, stelt ze. De oorspronkelijke titel, *The Big Con*, verwijst niet alleen naar de zeven grote consultancy-organisaties (McKinsey, Bain, BCG, PwC, Deloitte, EY en KPMG), maar ook naar een grote truc, naar oplichterij door vertrouwen te wekken. De *big con* verdienen veel geld maar leveren nauwelijks waarde, alleen een illusie ervan. Hun adviezen hebben allereerst tot doel hun eigen positie en hun eigen markt (multinationals) te bevoorstellen en zijn daarna pas gericht op hun opdrachtgever en heel misschien op de maatschappij. Daarbij worden enorme *fees* gevraagd, met uitsluiting van alle aansprakelijkheid. En ze zijn enorm machtig geworden, waarbij ze bij overheidsopdrachten vaak beleid maken én uitvoeren én ervan profiteren; ze zijn opdrachtgever én opdrachtnemer. Plus: De accountants worden gecorrumpeerd door hun consultancytakken: de meeste schandalen ontstaan door (vermeende) belangenverstrengeling. En nu gaan de consultants adviseren over ESG, waarbij ze *tools* (onjuiste modellen, onvolledige rapporten) bieden die alleen afleiden en niet helpen. Vertrouwen we hen de oplossing toe voor de klimaatcrisis en ongelijkheid, terwijl ze met hun korte-termijn denken zelf hebben meegeholpen aan het ontstaan ervan?

Boeiend boek, scherp en cynisch, met veel voorbeelden en een prangende vraag als uitsmijter. Ik schrok ervan.

Mariana Mazzucato en Rosie Collington, De consultancy industrie, Uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2023, ISBN 9789046831373

Elly Stroo Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.